

POINTS OF VIEW ON RELATED ACCOUNTING POLICIES SHARE CAPITAL

PUNCTE DE VEDERE PRIVIND POLITICILE CONTABILE AFERENTE CAPITALULUI SOCIAL

CIRCO Daniela, studentă, Specialitatea: CIG

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
România, Suceava, str. Universității 13, www.usv.ro
e-mail autor: circodaniela300@yahoo.com

Abstract: *The purpose of this paper was to address both theoretical and applied aspects of social capital accounting in order to obtain a better understanding of notions. The first part of the paper begins with a short theoretical presentation of the particularities of social capital, depending on the nature of the companies adopted by the second part, which includes concrete practical examples. The result obtained in one of these works was the elaboration of examples regarding the importance of capital for an economic entity, starting from accounting records of promise of the shareholder or associate commitment and until its effective registration in the form of contributions in cash or in kind.*

Keywords: *Share capital, accounting policies, AGA's decisions*

JEL CLASSIFICATION: *M41 Accounting*

Introducere: În articolul ”Capitalul social. Comunitatea înțeleasă ca resursă”, Norbert Petrovici oferă noțiunii de capital o definiție aparte ca fiind un ”instrument ieftin și ușor de manevrat, capabil să mărească indicii de performanță a instituțiilor politice și a sistemelor de piață”.

Ca și obiectiv principal, mi-am propus să analizez situațiile de majorare și de diminuare a capitalului social, la care poate recurge Adunarea Generală a Acționarilor sau a Asociaților, la un moment dat în cadrul unei întreprinderi, în funcție de interesele societății.

Astfel, prima parte a lucrării începe cu o scurtă prezentare teoretică a particularităților capitalului social, în funcție de natura societății comerciale adoptate de întreprinzător și continuând cu partea a doua, în cadrul căreia se regăsesc exemplele practice concrete.

Importanța capitalului social pentru o întreprindere constituie elementul de bază, atât în etapa constituirii acesteia, cât și pe parcursul funcționării ei. Acesta ajută la dezvoltarea activității economice a unei întreprinderi, apărând ca o datorie pe termen nedeterminat, ca o obligație a companiei față de asociați sau acționari. Importanța aportului adus, o dată cu înființarea întreprinderii, se va resimți în funcție de profitul realizat de aceasta, astfel încât fiecare asociat sau acționar va primi o cotă parte din profit, sub formă de dividende, în funcție de aportul adus.

1. **Particularități privind contabilitatea capitalului social**

Prin capitalul unei întreprinderi, se înțeleg acele ”surse cu caracter stabil și permanent de formare și finanțare a activului unității patrimoniale, pe o perioadă mai mare de 1 an de zile, care se înscriu în pasivul bilanțului” și se pot constitui atât în momentul în care întreprinderea a fost înființată, cât și pe parcursul desfășurării activității acesteia, prin situații de majorare sau chiar de diminuare a capitalului, acesta lichidându-se doar în cazul desființării întreprinderii.

Conceptul de capital

Se cunoaște faptul că acest ”concept de capital poate echivala noțiunea de avere, bogăție sau chiar sursă investită pentru producție”, elemente care nu urmăresc consumul, ci se axează, în mod special, pe o mobilizare ceva mai durabilă, în vederea obținerii de bunuri, prestării de servicii sau executării lucrărilor.

Având în vedere modul de constituire sub aspect financiar, capitalul se poate regăsi ca fiind structurat în următoarele forme:

1. Capitalul propriu poate fi definit ca fiind ”interesul rezidual al acționarilor sau al asociaților, în activele unei întreprinderi, după deducerea tuturor datoriilor sale”¹ și care reprezintă resursele proprii care pot determina creșterea gradului de sănătate al întreprinderii.
2. Provizioanele sunt acele ”rezerve constituite pe seama cheltuielilor pentru acoperirea unor pierderi viitoare care, la data încheierii exercițiului financiar, sunt posibile”.
3. Datoriile pe termen lung constituie acele resurse externe atrase de la diverse persoane, pe care acestea se angajează să le plătească într-o perioadă ce depășește un an de zile.

Una dintre cele mai importante componente ale capitalurilor proprii o reprezintă capitalul social. Acesta poate fi constituit atât prin aport în numerar, cât și prin aport în natură al acționarilor sau asociaților, la întemeierea întreprinderii, rămânând permanent în proprietatea acestora, sub formă de participație. Ca și particularități, putem vorbi despre divizarea capitalului social în funcție de tipul de societate ales. Astfel, la societățile de persoane se poate diviza în părți sociale, iar la societățile de capitaluri se va diviza în acțiuni, determinându-se prin următoarea formulă:

$$Cs = Nr. A * Vn$$

Dimensiunea capitalului social se regăsește în actele de constituire ale entității, dar, de asemenea, se poate regăsi și în alte documente prevăzute în legislație. Astfel, ca și limită legală pentru societățile pe acțiuni s-a prevăzut ca suma de 90.000 lei, iar pentru societățile de capital valoarea minimă să nu fie mai mică de 1 leu.

Dividendul constă în acea parte primită la sfârșitul fiecărui an, de acționari, corespunzătoare aportului adus la capitalul social.

În contabilitate, capitalul social este reflectat prin intermediul contului 101 ”Capital”, cont ce aparține pasivului bilanțier. Ca funcționalitate, pe creditul contului se va reflecta capitalul subscris de acționari sau de către asociați în bani sau în natură, rezervele, profitul realizat în exercițiul anterior și primele destinate creșterii capitalului. În paralel cu acesta, debitul acestui cont va reflecta capitalul retras de acționari sau asociați, posibilele pierderi constatate din exercițiul anterior, precum și valoarea acțiunilor proprii ce au fost anulate. Prin urmare, în soldul creditor al contului se va reflecta capitalul existent la un moment dat.

În momentul înființării sau al modificării capitalului social, pot apărea două faze și anume: subscrierea capitalului și vărsarea capitalului.

Decalajul în timp, ce apare între momentul subscrierii și cel al depunerii aporturilor la societate, face posibilă dezvoltarea contului de capital, pe conturi sintetice de gradul al doilea:

1011- Capital subscris nevărsat;

1012- Capital subscris vărsat;

1015- Patrimoniul regiei;

1016- Patrimoniul public.

Contabilitatea capitalului subscris nevărsat și a capitalului subscris vărsat

Capitalul subscris nevărsat, reflectat cu ajutorul contului 1011, este un cont de pasiv, ce evidențiază capitalul pe care acționarul sau asociatul se angajează să îl depună.

Capitalul subscris vărsat, reflectat prin intermediul contului 1012, atestă, pe baza actelor de constituire a societății și a documentelor justificative specifice, onorarea promisiunilor de aport făcute. Astfel, aportul în natură prevede depunerea în totalitate a acestuia chiar în momentul înființării întreprinderii, spre deosebire de aportul adus în natură, care poate fi depus în decursul unui an de zile.

• *Aplicație:* Se constituie o societate comercială pe acțiuni cu un capital subscris de 120.000 lei divizat în 120.000 de acțiuni. La înființare s-a depus la bancă contravaloarea a 22.000 de acțiuni și s-au depus aporturi în natură concretizate în utilaje la suma de 14.000 lei, pentru care s-au acordat 14.000 de acțiuni. Restul capitalului social s-a depus la bancă în termen de 12 luni de la înființare.

Tabelul 1. Exemplificarea înregistrării în contabilitate a capitalului subscris

	D	C	SD	SC
1.	456	= 1011	120.000	120.000
	Se înregistrează subscrierea de capital de către asociați			
2.	% = 456			36.000
	5121		22.000	
	2131		14.000	
	Se înregistrează vărsarea capitalului în momentul înființării			
3.	1011	= 1012	36.000	36.000
	Se înregistrează transferul capitalului subscris nevărsat în capital subscris vărsat			
4.	5121	= 456	84.000	84.000
	Se înregistrează vărsarea ulterioară a capitalului în contul bancar			
5.	1011	= 1012	84.000	84.000
	Se înregistrează transferul capitalul subscris nevărsat în capital subscris vărsat			

2. Modalități de majorare și de diminuare a capitalului social

Pe parcursul funcționării întreprinderii, Adunarea Generală a Asociaților sau Acționarilor poate decide modificarea capitalului social în sensul diminuării sau al majorării acestuia.

Contabilitatea diminuării capitalului social

Situațiile în care societatea comercială se poate confrunta cu reducerea capitalului pot fi:

1. Acoperirea pierderilor din anii precedenți;
2. Restituirea acțiunilor sau a părților sociale, în cazul în care unii dintre acționari sau asociați s-au retras din cadrul întreprinderii.

• *Aplicație:* Societatea este constituită prin aportului a doi asociați: asociatul A deține 1000 de acțiuni, iar asociatul B deține 5000 de acțiuni. Valoarea nominală a aportului este de 10 lei. Din cauza unor neînțelegeri, asociatul B decide să se retragă. Astfel, este rambursată valoarea părților sociale deținute de asociatul B, diminuându-se capitalul societății.

Cs asociatul A = 1.000 acțiuni x 10 lei/acțiune = 10.000 lei

Cs asociatul B = 5.000 acțiuni x 10 lei/acțiune = 50.000 lei

Tabelul 2. Înregistrarea în contabilitate a diminuării capitalului social prin restituirea acțiunilor

	D	C	SD	SC
1.	1012	= 456	5.000	5.000
	Se înregistrează diminuarea capitalului			
2.	456	= 5121	5.000	5.000
	Se înregistrează rambursarea valorii acțiunilor deținute de asociatul B			

3. Răscumpărarea și anularea acțiunilor proprii

Contabilitatea majorării capitalului social

Capitalul social poate avea drept scop consolidarea situațiilor financiare sau chiar atragerea de resurse noi. În situația în care entitatea dorește să își extindă activitatea, ea poate opta pentru următoarele variante de majorare a capitalului social prin:

1. Atragerea de noi aporturi în natură și în numerar
2. Conversia obligațiunilor în titluri de capital

3. Fuziunea cu alte societăți. Această fuziune poate fi prin ”absorbție, atunci când societatea comercială este preluată de o altă societate sau prin contopire, în cazul în care mai multe societăți dispar, constituindu-se o societate nouă”.

4. Încorporarea la capital a primelor de capital, a rezervelor și a profitului reportat

• *Aplicație:* Adunarea Generală a Asociațiilor și a Acționarilor hotărăște majorarea capitalului social prin încorporarea primelor de capital în valoare de 3.000 lei, a rezervelor 2.000 lei, precum și a rezultatului reportat.

Tabelul 3. Exemplificarea înregistrării în contabilitate a majorării capitalului social prin încorporare

	D	C	SD	SC
1.	% =	1012		10.000
	104		3.000	
	1061		2.000	
	117		5.000	
	Se înregistrează majorarea capitalului social cu încorporarea primelor, a rezervelor și a rezultatului reportat			

Concluzii

Pe baza celor prezentate în lucrare, putem spune faptul că acest capital social constituie un reper în ceea ce privește suma de bani pe care fiecare acționar sau asociat a investit în respectiva întreprindere, sumă relevantă pentru determinarea cuantumului necesar returnării, sub formă de dividende, a aportului adus de acesta la înființarea firmei.

Înregistrările contabile realizate în cadrul aplicațiilor de mai sus, au constituit un real suport în înțelegerea situațiilor de creștere, respectiv de diminuare a capitalului social, consolidând aspectele de natură teoretică prezentate în prima parte a lucrării.

În concluzie, putem spune faptul că lucrarea a evidențiat importanța capitalului social, astfel încât, fără existența acestuia, societatea comercială nu s-ar putea constitui.

BIBLIOGRAFIE:

1. NORBERT PETROVICI, ”Capitalul social. Comunitatea înțeleasă ca resursă” (<https://web.adatbank.transindex.ro>);
2. VALENTINA CAPOTĂ, *Contabilitate- auxiliar curricular și monografii contabile*, Editura Niculescu, București, 2002, p. 12;
3. VERONICA GROSU, *Curs de contabilitate financiară a activității de exploatare*, p. 26-27;
4. MARIUS DUMITRU PARASCHIVESCU, *Contabilitate financiară- aplicații și studii de caz*, Editura Tehnopress, Iași, 2007, p. 12;
5. https://monitorul.fisc.md/practice_accounts/maria-gancearuc-contabilitatea-capitalului-social-i-suplimentar.html;

Coordonator științific: LAZARI Liliana, dr., conf. univ.

Academia de Studii Economice din Moldova

Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md

email: liliana.lazari@ase.md